

EL POBLE: CATALA

5 Cts.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Catalunya y Nacions Ibèriques. 4 pessetes trimestral
Països de Unió Postal. 9 pessetes trimestral

ANY IV Barcelona, dissabte, 12 de janer de 1907
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: PLASSA SANTA AGNA, 17, PRAL.-TELEFON 723

NÚM. 333
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Barcelona. 150 pessetes cada any
Catalunya y Nacions Ibèriques. 500 pessetes trimestral

5 Cts.

Donya Josepa Manresa y Sagarra

VIUDA DE DON GERONI GRANELL
morí'l dia 1.^r de janer
(A. C. S.)

Sos fills Geroni, Mercé, Teresa, fills polítics don Josep y donya Elvira Bartomeu, nets, germana, germans polítics, nebots, nebodes, cosí y demés parents y les raons socials RIGALT GRANELL Y C.^a y BARTOMEU JANER, pregan a llurs amics y coneguts se serveixin assistir als funerals y misses que en bé de la seva ànima se celebraran dilluns, dia 14, a l'iglesia parroquial de Santa Agna.

Per respecte a la Santedat del temple, el dol se dona per despidit

COSMOS FOTOGRÁFICO

Especialitats ab caràcter exclusiu:
Plaques negatives "Cadett", (les millors).
Plaques positives "Cadett", (les millors).
Paper celoidina mate y brillant Satrap.
Paper bromur mate y brillant Satrap.
Paper bromur "Cosmos", (plati mate).
Postals celoidina mate brillant y Satrap.
Postals bromur mate y brillant Satrap.
Postals bromur "Cosmos", (immellorables).
Postals "The Brom.", (artiele reclam).

GARGANTA, NAS, OIDO, DR. SUÑÉ MEDAN, dels Hospitals de Berlin
Diputació, 305, pral., (fora Lauri).—Consulta de deu a dotze y de quatre a sis. Festius, de nou a deu.

OLIS FINIS MARISTANY

DR. C. COSTA Especialista en malalties de la gola, nas y orelles. Consulta de 2 a 5 y dies de festa de 11 a 12.—Corts, (Granvia, número 636, primer (prop del Passeig de Gracia).

MOSAICS E F ESCOFET & C

El Dr. ESQUERRA metge tocológ, ha traslladat son domicili y consultori al Passeig de Gracia, núm. 2, pis segon.

AFECCIONS DE LA PELL Y CABELL
Dr. Umberto dels Hospitals de París y Berna.—Candela, 26, De 11 a 1 y de 7 a 8.—Extirpació radical del pel moxi.—Rayos X.—Fototerapia catalana.

ROBUSTINA DURAN Y ESPAÑA

MALALTIES DE L'ESTOMAC

Medicament modern, segur y inofensiu

QUIMOSINA SOLER

Alivi rapid en els dolors d'estómac, dispepsia, flatos, boca agre, males digestions, gastralgies, aigua de boca, vòmits còlicos y inapetencia

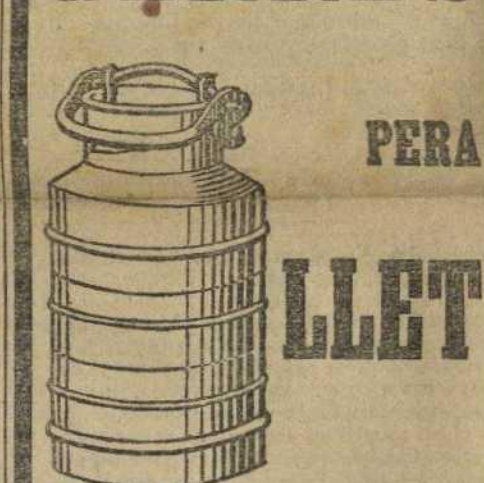
EL RECOMANEN TOTS ELS METGES

— DEMANIS EN LES PRINCIPALS FARMACIES —

JOSEP M. NOGUERA Corredor Colegiat.—Rambla Santa Mónica, 15, interior. Colocació de capitals. ADMINISTRACIÓ DE FINQUES. Compra.—Venda.—Hipoteques.—Préstams ab devolució a plazos al 4 y 1/2 per 100 anual.—De 10 a 12 y de 5 a 7.—Telefon 2,293.

R. MAS SARDÀ Y FILL
Rambla del Centre, 20.—Barcelona
Negociem cupons venient primer janer 1907. Dents Interior y Obligacions ferrocarrils y Municipals de totes classes.

GERRES

Aquestes gerres són fetes d'una sola peça, de planxa d'acer forment estanyada, ab lo que no hi ha cap recó ont pugui quedar restes de llet que fermenti. La boca es ample y permet una fàcil llimpesa, responcent com cap altre a totes les exigències higièniques.

David Ferrer y C.^a, S. en C.
6, ESCUDILLERS, 6.—Barcelona

Impremta i Llibreria "L'Avenç"
Ronda de l'Universitat, 20.—Barcelona

COLLECCIÓ D'OBRES POSTUMES DE JACINTO VERDAGUER

ACABEN DE SORTIR
FOLK-LORE EDICIÓ EN PAPER DE 112 PAGES
FOLK-LORE EDICIÓ EN PAPER DE 112 PAGES
FOLK-LORE EDICIÓ EN PAPER DE 112 PAGES

Biblioteca popular de "L'Avenç".
ELS PLAERS DE LA VIDA PER LORD AVERLEY. TRADUCCIÓ CATALANA DE RAFAEL PAREJO. 3 VOLUMS. NÚMS. 60, 61 i 62, CADA UN A. 150 PAGES.
ELS PLAERS DE LA VIDA EDICIÓ EN 112 PAGES.
ELS PLAERS DE LA VIDA EDICIÓ EN 112 PAGES.

L'affirmació del poble

No ha sigut grata al matís conservador l'affirmació democràtica y republicana dins del nacionalisme. La Democràcia y la República recullen l'anatema de la política vella, l'anatema de portadors de l'acció dirigida al triomf autonomista. És justa aquesta apreciació de les conveniències de Catalunya? Tenen raó els que voldrien tornar-nos a dos y més anys enrera, indiferents o exceptes davant la savia lliçó del temps, sotmesos o resignats a la dictadura dels leaders conservadors? Són esperits vidents, coneixedors de la realitat, capacitats per a la direcció espiritual del poble, els esperits que encara esperen la reconciliació de la monarquia unitaria ab Catalunya? Els fets responen en termes que ni donen lloc a dubtes ni admeten replicació. Han nascut en el catalanisme entitats republicanes. S'han apropiat en el nacionalisme les grans forces de l'Unió Republicana a Catalunya. Un impuls irresistible ha creat el Centre Nacionalista Republicà consti-

tuit ab vuit cents fundadors, avui ab més de nou cents afiliats, quina solemne inauguració, dins d'aquest mes, faran segurament més de mil socis. És tant general com conscient aquest moviment republicà y democràtic. Y la vigent crisi, gloriosa y fonda, és crisi de creixença popular, crisi d'esperança liberadora.

Tenim davant dels ulls no una minoria que's desvia, sinó una majoria que s'orienta. Passen a segon terme les idees y les forces de la dreta, al primer terme les forces y les idees de l'esquerra progressiva. La crítica ha sigut substituïda, derogada per un ample treball de creació, incompatible ab les fórmules estrates de la política vella. Y'l centre de gravetat del moviment se troba avui en les agrupacions y les homes oberts a les renovacions expansives de la vida social, emancipats de la tutela y la superstició de les coses mortes.

La majoria nacionalista ha sigut sempre liberal. Ho era quan callava per raons circumstancials. Ho és desde que ha fet públic el seu pensament. Aspira a la República, considerant-la forma necessària del govern del poble. Vol la Democràcia, perquè aquesta és mare fecunda de positius llibertats. Y proclama'l nacionalisme, encarnant en Catalunya tot ideal y tot sentiment, adaptant-li les concepcions preclares d'avui, les reformes imprescindibles de l'avenir.

Y aquesta força de la majoria no té ni la pretensió d'absorbir el nucli conservador, ni de ferlo emmudir, ni de rebre'l portador o desviar. Espera de tothom que digui patriòticament com pensa, que aporti lliurement la pròpia necessària cooperació a l'obra de conjunt, ja que de treballs y d'idees complexes y diverses ha viscut y viurà sempre la civilització humana. Alhora que respecta'l dret d'altri, fa efectiu el seu dret immanent, que consisteix en enaltir el propi ideal, irradiant arreu de la terra catalana.

Per això devia força y ha de sostenir valentment l'affirmació democràtica y republicana dins del nacionalisme. En primer lloc, perquè els homes se deuen a la sinceritat. En segon lloc, perquè és evident el fracàs de la monarquia, per raó del qual han de sorgir y imposar-se les solucions republicanes. En tercer lloc, perquè a la creixença y força de Catalunya, a l'embranchida del seu treball col·lectiu, hi respon meravellósment l'esperit del temps, l'eflora d'una multitud que's redressa, l'ale d'una nacionalitat actualadora. Y finalment perquè així, per una Democràcia en acció, per una República eficient, se poden realitzar totes les llibertats de Catalunya, autònoma en lo real i al règim dels seus interessos especials, federada per la vida y'l govern dels seus interessos comuns ab els demés pobles espanyols.

Catalunya's dona compte de que cal decidir-se entre la monarquia y la República, entre la política conservadora y la política de llibertat. Compren que la monarquia està aferrada a la centralització, tancada a l'ideal autonomista. Veu clarament que és il·lusoria tota aspiració monàrquica, adames d'exòtica en la seva població progressiva. Y per això, davant la realitat, opta per la República, refusa la seva adhesió a la política conservadora, se decideix, cada dia ab major empenya, a incoar y instituir socialment una política nova, encarnant en ella'l seu esperit deslligador.

El bon sentit del nostre poble, la seva intuïció lògica, resol genuïnament el problema de les seves esperances y orientacions. No's resigna a anar a remolc de formes arcaiques. No's satisfà ab un règim en quin ambient y direcció hi té més influències y prestígit. El Imparcial, per exemple, que tota la mentalitat potent de l'ànima catalana. Se sent massa gran per als estrets motllos de la política d'època, cada dia més enconegida y deficient, cada dia menys propícia a l'acció de la societat y a la cooperació dels esperits superiors.

Orientat cap a l'esquerra, en marxa cap a les solucions de llibertat, el poble de Catalunya fa sobriament l'affirmació del seu demà gloriós. No's diu republicà sinó per atestigar la seva fe y'l seu impuls, realisant un acte de grandiosa virilitat y segellant ab ell els seus desitjos. Y obrant així n'està ben segur de no caure presoner de cap política antinacionalista, de no perdre's a mitg camí de l'autonomia.

J. LLUHI RISSECH

CATALUNYA JUTJADA A EUROPA

Una revista de les més importants d'Itàlia, *Natura ed Arte*, dedica'l seu primer article del volum d'octubre de janer a Catalunya. El títol ja és suggestiu: "La resurrecció d'un poble". Lluita de llengües y lluita de rasses, y la firma es la d'un catedràtic dels més considerats a Itàlia per la seva ciència, el doctor Pier Enes Guarnerio.

Aquest article es tot el d'un entusiasme al renixement de Catalunya y un estudi seriós de l'importància de les seves belles lletres en aquest moment històric. El doctor Guarnerio, que's honra ab la seva visita quan el Congrés de la Llengua Catalana, s'ha guanyat novament ab aquesta publicació agraïment coral dels catalans. Que sigui EL POBLE CATALA qui primer l'ha fàcil testimoni y que sigui els nostres lectors els que primer puguin assaborir un fragment de tant hermosa obra.

Heusaquí: Aquesta hegemonia catalana-aragonesa dura fins al quinze segle, quan pel matrimoni del Ferran d'Aragó ab Isabel de Castella, s'introduïa la unió de les dues cases reynants, s'inicià l'unitat política y administrativa d'Espanya. Se concentrà a Madrid el poder, y com allueiren a la capital tots els guanyos de l'Estat, de la mateixa manera la llengua de la capital, el castellà, esdevingué llengua oficial de la nova monarquia. Dintres d'aquesta unitat la decadència de la llengua y la literatura catalanes, y del mateix modo s'anà afiblant y enervant l'activitat y energia del poble català. Perduda l'autonomia, perdé totes les característiques pròpies, quedant estrafet y com absorbit pel castellà.

Però també els pobles tenen el seu desitj, y l'altèria

Onnipotència dels humans sortís pot creure's com un postulat de l'història. Castella, en l'orgull dominador y centralitzador del seu caràcter, treia un jorn la seva força, y li bastà aquest seu caràcter per constituir una forta nacionalitat, fundada en dues bases: corona y altar. Mudaren els temps, més no la escollí l'envellida Castella. Lligada als records anà decalient, víctima de la seva inercia, de la seva ineptitud per a l'acció y del seu cec lligament a les tradicions aristocràtiques.

Les lletres de la moderna civilització, exigien siner aperit democràtic, activitat innovadora y no interrompuda, energiques actituds pràctiques, dots totes elles ben pròpies dels fills del poble de Catalunya.

Aquest viu sempre atormentat del desitj de milloria, y conscient de la pròpia força y de la pròpia ineptitud, treballa ab el cap y ab els braços per aconseguir-la.

En cambi el poble castella fa gaire bé ostentació dels seus defectes, d'incertament se vanta del seu passat, y sempre aferrat al record d'un temps que no torna, no s'encamina an aquell millorament de les diferents branques de la cultura, que pot únicament obtindre ab un desfici constant.

Ab aquestes diversitats de la naturalesa era inevitable la divergència entre les dues nacionalitats, una pròxima a la posta, l'altra reorgint al sol d'una nova vida.

Y no es solament d'avui el desenvolupament. Fou lo primer desenvolupament la llengua. Una altra volta, cantà l'himne del nou canvi, y quan a Provença, en els últims desens del segle passat, se reviví novament la llengua d'oc dels trovadors en els cants de Mistral y els seus companys, també Catalunya començà a honorar la seva llengua, aquell *pus bell catalanès del món*, com la proclamà Montaner en el tretze segle. El més feliç resultat coronà la generosa temptativa.

Una picada d'escriptura inflamada d'entusiasme patriòtic, consagren l'enginy y la vida al renixement de la literatura catalana. Basti recordat l'obra reveladora y solidíssima den Mili y Fontanals y den M. Aguiló, en la crítica històrica y filològica, y la lluminosa den Victor Balaguer y Jacinto Verdaguer en la poesia.

Del camp literari passà'l nou moviment al polític, informant desde aquell moment tota la vida de Barcelona y de les ciutats secundàries.

En 1885, les societats catalanes presentaren al rei Alfons XII un memorial que contenia les principals de llurs aspiracions; y en 1889, quan la reina regent visità l'Exposició Universal, novament li foren presentades aquestes peticions de reformes, les quals se contemplaren més tard, en 1892, en el programa constitucional fet a Manresa, ont se reuní la assemblea de delegats de l'Unió Catalana, conegut ab el nom de Bases de Manresa.

En aquest programa se demana la limitació de les atribucions de l'Estat espanyol als interessos interregionals y als gasts generals de la confederació, restant a l'èrreg del poble català la plena interen política y administrativa de Catalunya, que devindrà novament en els oficials de la seva llengua y dels seus drets, y contribuirà a la formació de l'exèrcit ab voluntaria y diner, tenint una reserva regional inamovible.

El Govern central no va fer cap concessió. Mentrestant sobrevingueren les catàstrofes d'Amèrica y Oceania, y Espanya, forida al cor ab la perdura de les riques colònies de Cuba, Puerto Rico y Filipines, anà recontant més y més y enfonsant-se en la misèria.

Catalunya trobà encara en la pròpia fibra l'energia per reaccionar contra la desgracia y continuà la seva admirable ascensió en tots els ordres de la vida civil, de les lletres, de les arts, de l'indústria y del comerç.

Una solemne sanció d'aquest desenvolupament ha estat el "Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana", celebrat en el propi nostre octubre a Barcelona, el que presidia no solament una gloriosa apoteosis de la llengua empoltada de brots nous, sinó també una ardorosa manifestació de l'esperit nacional, afirmant el dret propi a una vida autònoma.

Y resultà més solemne la manifestació perquè hi prengueren part totes les classes socials. Tots els partits, units en una concordia y en patètics solidaritats, hi concorregueren. De manera que els estrangers, vinguts de diferents pobles d'Europa, quedaren meravellats de que aquella vella Espanya, citada com exemple de consensió de la rassa llatina, oferia en una de les seves regions tanta joventut florent, promesa segura d'un nou lluny y gloriós avenir.

Tot passant

AHIR, AVUI, DEMÀ...

No fa gaire temps: era quan la sortida de EL POBLE CATALA setmanari. La promesa catalana saluda'l afectuosament al nou campió de la causa nacionalista. Veres o fingides, tot eren paraules d'enhorabona. Y, manifestant-se en les nostres franques y expressives declaracions radicals en tots els ordres de idees, se'n deia que la nostra tasca era remoure fonidament les masses republicanes, infiltrant en elles els ideals, les aspiracions del nacionalisme; se'n feia l'avança per la segona acció que havien iniciat y era nostre intent dur a terme.

Nosaltres no necessitavem certament cap mena d'excitació per avançar en el camí que havien marcat a les nostres energies. Desde'l primer instant sabíem prou ont volíem anar y com hi havíem d'anar. Als aquelles benevolentes paraules ens eren, malgrat això, ben agradoses, perquè elles venien a demostrar-nos que la mètrica de la nostra actitud havien sigut ben comprensos, que la futura realitat de la nostra acció en la política catalana eren apreciats per endavant en tota la llur transcendental valia, que un ideal superior d'acció conjunta, diferenciada en lo humà, paral·lela en lo nacional, feia callar tots els rezelos d'una migrada realitat.

Y nosaltres seguíem resoltament la via començada. Lluitant, de mica en mica, aquella modalitat democràtica del nacionalisme que'ns havíem proposat crear, que era necessari crear, perquè sense ella el nostre moviment polític no hauria sigut mai verament nacional, puix no s'hi haurien mai incorporat tots els diversos elements del nostre poble, a poc a poc, de mica en mica, aquella modalitat liberal, democràtica del nacionalisme, anà definint-se, concretant en la realitat. Y vingué un moment en que nosaltres, republicans de tota la vida, creguerem oovrit, per

fortificar, per fer encara més fecunda la nostra acció, afegir declaradament l'ideal de República a la nostra bandera nacionalista.

Honradament, sincerament, afirmarem d'aquesta manera lo que sempre hem sigut, resolta lluitadora pels drets dels homes, de tots els homes, y pels drets dels pobles. Acertada o no, complitem ab la nostra conciencia fent oberta declaració de la nostra fe republicana. Y sobre tot desficiem aquell perjudicial malentès, que, si un temps fou actitud d'utilitat, avui era obstacle per a l'atruer les masses populars vers el nacionalisme, de que no's podia essor bon nacionalista sense abdicar de tots els ideals humans que no tenien directa relació ab l'essència del nostre problema nacional.

Els resultats de la nostra acció són prou eloqüents. L'èxit del Centre Nacionalista Republicà diu prou si hem fet bona feina. En les seves llistes de socis hi figuren noms de bons catalans que mai haurien vingut al camp nacionalista, si no haguessin pogut arrelgar-se sota'l volei d'una bandera democràtica, d'una bandera republicana. Y això és prova irrefutable de que hem complert aquella tasca que se'ns assignava quan la sortida d'EL POBLE CATALA setmanari, de que l'acció que se'ns exigia duguesim a terme en les masses republicanes, ha sigut encertada y profitosa.

Més, cosa extraordinària! Ara precisament que la nostra acció comença a donar els seus fruits naturals, ara que s'haurien de tenir per satisfets aquells que'ns felicitaven d'haver-la empresa, ara que'ns haurien de felicitar doblement per lo bé que hem realitzat els desitjos que manifestaven, ara ens venen ab censures, ara'ns acusen de fer mala obra, ara'ns diuen desviats, primer pas potser per aplicar-nos el càlculu de renegats en un pròxim avenir.

Y bé; així com les alabances d'abans no havien de fer-nos anar més depressa en el camí que havíem emprat, tampoc les censures d'ara retrassaran d'un sol pas la nostra marxa, perquè l'impuls directiu de la nostra obra no'ns ve de l'exterior, sinó de l'ideal que portem dintre, y aquest és massa ferm per que pugim fer-lo trontollar lleugeres paraules. Quan hagin passat els moments actuals d'excitació, quan hagi desaparegut la nerviositat que seguírament les ha dictades; quan revinguí la calma y's repassi seronament lo que hem fet, bo y allargant la mirada per damunt de lo present vers lo que encara'ns toca fer, es de creure que la lògica s'imposarà una vegada més; y aquell ideal superior de un nacionalisme integrant tots els estaments y tots els matisos de pensament del nostre poble, aquell ideal superior d'una acció de conjunt, diferenciada en lo humà, en lo universal, paral·lela en lo nacional, farà desaparèixer totes les petites rivalitats de capella.

Y les censures d'ara devindran paraules de benevolensa y d'encoratjament, com les que saludaren els primers passos de la nostra acció política.

J. PONS Y PAGES

El caciquisme a Granollers

I

Fa vinticinco anys que l'administració municipal d'aquesta vila, gracies al caciquisme, es desenvolupa pot bé de gent llesta, que proveïxen per casa a costa dels veïns y sense atendre les obligacions que imposa la llei.

En va s'ha demanat desde la promesa, en reunions, a les autoritats governatives y en el Parlament, posar remei a tantes immoralitats. És el districte de Granollers, malgrat no mancarhi organització republicana y autonomista, fudo dels dinists. Per malos arts, a l'Ajuntament, a la Diputació, al Parlament oman don els que avantsposen son egoisme, ab la llursia de monarquies, a les necessitats y voluntat del poble.

Un diputat republicà y autonomista, el senyor Salvatella, tingué per for importants revelacions al Congrés per que'l ministre de la Governació's decidís a obrir una informació sobre l'administració comunal, encarregant-la a l'actual governador civil senyor Manzano, qui delega a un funcionari de les seves oficines per que la portés a cap.

L'inspecció s'ha fet a corre curta. Desconfiat dels actes dels governants, com ja ha dit EL POBLE CATALA, vingué a Barcelona una comissió de veïns a veure al governador, demanant-li justícia. Després el visitaren els seus consellers antics senyors Travé y Barangó, masses interessats en l'assumpte per que'l resultat de l'investigació quedés secret y's castiguessin els abusos y immoralitats que's donaven.

Hem de fer obra social de desfecció posantlos a la llum pública y deslles traspassant d'aquell terme municipal a tot Catalunya, a fi de que si per conveniències polítiques se calla y's diu que res ha ocorregut quedí en nostres columnes el testimoni de coses altament conculables. Y si'l senyor Manzano, per volguer conservar un districte als dinists se fa compis de lo que denunciem, que tot-hom sapiga com obra aquest funcionari que ampara'l caciquisme d'Igualada, Badalona, Granollers y Mollet sols per establir, davant dels seus superiors, un flociós estat d'opinió pública.

En l'expedient instruit pel delegat consten una serie de fets, que a haver-hi justícia, portarien llurs autors a presidi. Els citarem agrupantlos per que's vegi l'immoralitat que ha fet cau a Granollers y contra la que protesta tot un poble, protestem nosaltres y se protestarà al Congrés de l'Estat espanyol.

La personalitat, arquetip del caciquisme, és el secretari de l'Ajuntament. Desde'l 15 de novembre de 1897 fins ara ha vingut cobrant un sou superior al que's fixa en els pressupostos municipals anteriors. Aquest espavilat secretari (algun nou tenim que donari), don Joan Bonet, ve exercint el càrreg de procurador y de secretari també del doble de Canovelles

